

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

26 septembrie 2012

FPL Nr. 104

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru abrogarea Hotărîrii Parlamentului nr. 191 din 12 iulie 2012 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.

Anexă:

1. Proiectul de hotărîre
2. Nota informativă

V. Voronin

Deputații în Parlament:

M. Postolac

M. D. R. / A. Reșetnicov /
Munteanu

/ I. Munteanu /

M. E. Tkaciuk / M. E. Tkaciuk /

S. S. S. /

/ S. S. S. /

V. V. V. /

/ A. Zagorodnii /

/ V. I. I. /

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2109</u>
<u>26</u>	<u>09</u> 20 <u>12</u>
Ora	

~~Georg~~ / V. Mindrea /	~~Georg~~ / A. Bannica /
~~Georg~~ / Capusan /	~~Georg~~ / M. Poleanschi /
~~Georg~~ / G. Vremea /	~~Georg~~ / I. 202003 /
~~Georg~~ / G. Balmas /	~~Georg~~ / A. Petru /
~~Georg~~ / S. Steti /	~~Georg~~ / O. Ruc /
~~Georg~~ / G. Popa /	~~Georg~~ / C. Reidman /
~~Georg~~ / C. Starets /	~~Georg~~ / Petruco /
~~Georg~~ / E. Christea /	~~Georg~~ / M. Moran /
~~Georg~~ / G. Anghel /	~~Georg~~ / G. G. G. G. G. /
~~Georg~~ / V. Boudani /	~~Georg~~ / H. H. H. H. /
~~Georg~~ / M. C. C. /	~~Georg~~ / F. F. F. F. /
~~Georg~~ / G. Morcos /	~~Georg~~ / A. G. G. G. /
~~Georg~~ / Z. Todus /	~~Georg~~ / B. B. B. B. /
~~Georg~~ / S. I. I. /	~~Georg~~ / E. Musac /

HOTĂRÎRE

privind abrogarea Hotărîrii Parlamentului Republicii Moldova nr. 191 din 12.07.2012 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. I – Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 191 din 12.07.2012 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească se abrogă.

Art. II. - Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

La 12 iulie 2012 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărîrea nr. 191 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din RSSM.

Hotărîrea în cauză "condamnă regimul comunist totalitar din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească care a comis crime împotriva umanității" și "interzice utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova în scopuri politice și de propagandă a simbolurilor regimului comunist totalitar (secera și ciocanul, și orice suport cu aceste simboluri) precum și promovarea ideologiilor totalitare".

Hotărîrea în cauză încalcă cumulativ, direct și indirect, prevederile articolelor 1, 2, 4, 5, 6, 16, 32, 41, 54, 66, 114, 115 din Constituția Republicii Moldova, art. 10, 11 și 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 2, 19 și 20 din Declarația Universală a drepturilor omului, art. 19 și 22 din Pactul internațional cu privire la Drepturile civile și politice.

Prin această hotărîre se atentează la dreptul constituțional al unor cetățeni de a se asocia în partide, proclamat în Declarația Universală a Drepturilor Omului și consfințit în Constituție.

Adoptînd acest act legislativ Parlamentul Republicii Moldova fără existența vreunei condamnări oficiale de vreo instanță abilitată, fără a demonstra legătura cauzală între regim și un simbol a egalat aceste elemente cu toate crimele posibile și imposibile.

Un principiu inerent al statului de drept este principiul supremației legii, care ierarhizează tot sistemul actelor normative. Conform acestui principiu, actele normative se divizează în două categorii: legi și acte subordonate legii.

Luînd act de prevederile constituționale și legale și reieșind din jurisprudența Curții Constituționale hotărîrile Parlamentului sînt eminamente subordonate legii și pot viza doar domeniile care au fost reglementate la nivel primar.

Parlamentul nu putea să adopte o hotărîre în temeiul unui raport elaborat de o oarecare Comisie dat fiind că nu este un act de reglementare sau constatare legislativă.

Astfel, hotărîrea în discuție a încălcat ierarhia actelor normative, caracteristică statului de drept, depășindu-și limitele impuse de art. 1 alin. (3) și art. 66 din Constituție.

Prin aplicarea interdicției de a utiliza pe teritoriul Republicii Moldova a simbolurilor (secera și ciocanul) simbol utilizat legal de către un partid politic în Republica Moldova, practic a fost instituită o sancțiune fără existența unei hotărîri definitive a unei instanțe de judecată. Și în acest caz Parlamentul și-a sumat competențele instanțelor de judecată.

Art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova statuează principiul egalității tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice inclusiv fără deosebire de opinie și apartenență politică.

Prin hotărîrea contestată se interzice cetățenilor să aibă dreptul egal de a alege. Acești cetățeni, care au o viziune proprie, care au o apartenență politică deja nu vor mai putea să folosească simbolul care îi reprezintă, nu vor putea participa liber în alegeri cu acest simbol. Acești cetățeni sunt puși în situație discriminatorie în comparație cu cei care nu vor fi restrînși în dreptul de a alege liber care simboluri să le folosească și să le promoveze în scopuri politice.

Art. 41 din Legea Supremă garantează libertatea partidelor și altor organizații social-politice.

Partidele contribuie la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor.

Partidele sunt egale în fața legii, iar statul trebuie să asigure respectarea drepturilor și intereselor legitime ale partidelor.

Prin interzicerea utilizării în scopuri politice ale unui simbol oficial înregistrat al unui partid politic din Republica Moldova, inevitabil este grav încălcat principiul egalității și libertății partidului politic și pluralismului. Drepturile și interesele legitime ale partidului sunt încălcate, iar această limitare va duce la o restrângere serioasă definirii și exprimării voinței politice a cetățenilor.

Nu există democrație fără pluralism. Iată de ce libertatea de exprimare consacrată prin art. 10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este valabilă, sub rezerva alin. (2), nu numai pentru "informații" sau "idei" primite favorabil sau considerate ca inofensive ori indiferente, dar și pentru cele care frapează, șochează sau îngrijorează (*Handyside c. Regatului Unit*, Hotărârea din 7 decembrie 1976, seria A nr. 24, p. 23, paragraful 49; *Jersild c. Danemarcei*, Hotărârea din 23 septembrie 1994, seria A nr. 298, p. 26, paragraful 37). Având în vedere că prin activitățile lor participă la un exercițiu colectiv al libertății de exprimare, partidele politice pot invoca drepturile prevăzute de art. 10 și 11 din Convenție (*Partidul Comunist Unit din Turcia și alții c. Turciei*, Hotărârea din 30 ianuarie 1998, Culegere de hotărâri și decizii 1998-I, p. 20-21, paragrafele 42-43).

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a stabilit deja că un partid politic poate face campanie în favoarea schimbării legislației sau a structurilor legale ori constituționale ale statului, cu două condiții: 1) mijloacele folosite în acest scop trebuie să fie total legale și democratice; 2) schimbarea propusă trebuie să fie ea însăși compatibilă cu principiile democratice fundamentale.

Legiitorul, adoptând respectivul act legislativ așa și nu a putut argumenta necesitatea unor astfel de restrângeri și, în consecință, a fost încălcat art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

Pentru a elimina abaterile legislative comise și a restabili ordinea de drept se propune abrogarea nr. 191 din 12.07.2012 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din RSSM.

 / A. Reșetnicov /

 / S. Sîrbu /

 / A. Zagorodni /